

OBSAH

Úvodní slovo 7

Historie peněz a bankovníctví 9

- Banco de Medici 10
- Německé bankovní domy 10
- Židé jako významní bankéři 11
- Historie české měny 11
- Soukromé mincovny 14
- Jacob Basewi 14
- Mincovní konsorcium a státní bankrot 1623 15
- Urození finančníci a lichváři 16
- Zastavárství 17

Počátky bankovníctví v habsburské monarchii 18

- Samuel Oppenheimer – „dvorní Žid“ 18
- Banco del Giro 18
- Rakouské finance 19
- Samson Wertheimer 20
- Wiener Stadt-Banco a Universal-Bankalität 20
- Vídeňská zastavárna 20
- 1811 – rakouský státní bankrot 21
- Privilegovaná rakouská národní banka 22
- Rakousko-uherská banka 25
- Tzv. Schwarzenberská banka 27
- Spořitelny v habsburské říši 29
- Vlna vzniku akciových bank v Rakousku 30
- Severní dráha císaře Ferdinanda a bankéři 30
- Dynastie Rothschildů 30
- Österreichische Creditanstalt –
Úvěrní ústav pro obchod a řemeslo 32
- Rozvoj Škodových závodů v Plzni a rakouské banky 33
- Österreichische Länderbank 33
- Rakouská poštovní spořitelna 34
- Palác Rakouské poštovní spořitelny 36
- Další významné rakouské banky 37

Na cestě k modernímu bankovníctví v českých zemích 42

- Pražská zastavárna 42
- Moravská královská privilegovaná úvěrová banka v Brně 44
- Hrabě Rudolf Chotek a finanční a hospodářské reformy 47
- Další pokusy o založení bank 48
- Soukromé bankovní domy 48

Lidové peněžnictví 50

- Rozvoj spořitelena a založen v letech 1823–1844 51
- Budova Spořitelny české 51
- Záložny – základ lidového peněžnictví 54
- Zakladatel první záložny v Čechách 56

Kampeličky 56

- Centralizace spořitelena 57
- Okresní záložny hospodářské 58
- Vznik kontribučních obilních a peněžních fondů 58
- Období zřizování záložna z kontribučních fondů 59
- Kontribuční záložny na Moravě 61
- Zrušení nevolnictví jedním z impulsů
pro rozvoj bankovníctví 61

Zakladatelské období bank v českých zemích 64

- Vznik moravských a českých bank 64
- Hypoteční banky 64
- Sídlo Hypoteční banky Království českého v Praze 67
- Eskontní banky na Moravě a v Čechách 70
- Hospodářská a úvěrní banka 71
- Česká banka Union 72
- Živnostenská banka 73
- Palác Živnostenské banky 73
- Všeobecná česká banka 74
- Vznik dalších akciových bank v Čechách 75
- Budova Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové 75
- Úvěrní banka v Kolíně 76
- Rozmach českých spořitelena 78
- Budova centrály Městské spořitelny pražské 80

Bankovníctví před zánikem monarchie 84

- Zemská banka Království českého 84
- Palác Zemské banky 85
- Poslední „bankovní vlna“ 91
- Sídlo Rakousko-uherské banky v Praze 95
- Období 1. světové války 97
- Bankovníctví na Slovensku 99

Československé banky v letech 1918–1938 101

- Ménová reforma a vznik koruny československé – Kč 101
- Vznik centrální banky 103
- Zapomenuté sídlo Národní banky 104
- Zlatý poklad republiky 106
- Alois Rašín 107
- Karel Engliš 108
- Státní tiskárna cenin 108
- České banky po roce 1918 110
- Živnostenská banka 111
- Zemská banka 112
- Hypoteční banky 112
- Poštovní úřad šekový 113
- Palác Poštovního úřadu šekového 114
- Pražská úvěrní banka 115

Nostrifikace bank 115
Česká eskomptní banka a úvěrní ústav 116
Banka pro průmysl a obchod 117
Anglo-československá banka 118
Česká banka Union 119
Česká komerční banka 121
Všeobecná česká bankovní jednota 121
Nostrifikace 122
Poválečný rozvoj bankovníctví 122
Moravská banka v Brně 123
Agrární banka 124
Banka československých legií 125
Česká průmyslová a hospodářská banka 126
Kreditanstalt der Deutschen 127
Nové banky v republice 128
Posilování kapitálu a zakladatelské činnosti bank 128
Zemské a hypoteční banky 130
Československý reeskontní a lombardní ústav 130
Soukromé bankovní domy 130
Petschkův palác 131
Bankovní sektor do roku 1938 132
Spořitelny za první republiky 132
Bankovní sektor na Slovensku do roku 1939 135
Jaroslav Preiss 136
Období Mnichova a okupace Československa 136

Bankovníctví Protektorátu Čechy a Morava 138
Osudy zlatého pokladu od roku 1938 138
Živnostenská banka 140
Česká eskomptní banka (Böhmische Escompte-Bank) 142
Anglo-československá a Pražská úvěrní banka 142
Česká průmyslová banka 142
Agrární banka 143
Banka pro průmysl a obchod 143
Böhmische Union Bank 143
Veřejnoprávní peněžní ústavy 143
Další peněžní ústavy 144
Bankovníctví ve Slovenském státě 145
Škody československého peněžního sektoru z okupace 146
Arizace židovského majetku 148
Kreditanstalt der Deutschen 148
Hadega 148
Úloha bank při arizaci českých zemí 148
Příprava na obnovu centrální banky a měny 149

Obnova bankovního systému po 2. světové válce 152
Od znárodnění a koncentrace k socializaci bankovníctví 153
Koncentrace bank 153
Měnová reforma 1945 154
Deblokace vázaných vkladů KSČ a černý obchod 154
Osudy československého zlata po roce 1945 156
Centrální banka v letech 1945–1989 156

Měnová reforma 1953 158
Mezinárodní měnový fond a Československo 158

Československé bankovníctví v letech 1948–1989 159
Státní banka československá 159
Živnostenská banka 159
Investiční banka 160
Československá obchodní banka 160
Lidové peněžnictví 161
Multiservis 163
První počítače v bankách 163
Platební karty a bankomaty 163
Bankovní reforma z roku 1990 164

**Bankovní sektor v Československu
a v České republice po roce 1990 165**
Obnova bankovního sektoru 165
Centrální banka v nových podmínkách 165
Obnova soukromého vlastnictví 167
Měnová odluka 167
Komerční bankovníctví v devadesátých letech 168
Privatizace státních bank 169
Česká spořitelna 169
Erste Bank 170
Komerční banka 170
Investiční banka Praha, s. p. ú. 171
Československá obchodní banka, a. s. 173
Živnostenská banka 174
Vznik nových českých obchodních bank 174
Agrobanka Praha, a. s. 175
Konsolidace bankovního sektoru 176
Konsolidační program I 176
Konsolidační program II 176
Stabilizační program 177
Fond pojištění vkladů 177
Finanční arbitř 178
Specializované banky 178
Družstevní záložny 178
Vstup zahraničních bank na český trh 179
Creditanstalt a Bank Austria 180
Raiffeisenbank 180
GE Money Bank 180
Přímé bankovníctví 180
Česká bankovní asociace 181
Platební karty v České republice 181
Stavební spojení 182
Vývoj českého bankovníctví po roce 2000 183

Poznámka na závěr 186
Seznam zkratk 187
Použitá prameny a literatura 188